

Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. de leden van de Gemeenteraad
Postbus 11
4140 AA LEERDAM

Ons kenmerk : 1031796

Datum : 28 mei 2025

Onderwerp : Raadsinformatiebrief inzake
Tussenevaluatie pilot
specialistisch jeugdwerk

Geachte leden van de raad,

In reactie op de toenemende jeugdcriminaliteit in Leerdam-West is de gemeente Vijfheerenlanden in 2024 gestart met een pilot voor specialistisch jeugdwerk. De pilot wordt uitgevoerd door Gro-up Buurtwerk en heeft als doel om jongeren in risicogroepen vroegtijdig te signaleren en begeleiden, en zo het preventiegat tussen regulier jongerenwerk en gespecialiseerde jeugdzorg te dichten.

Aanpak

De pilot is opgebouwd uit vier fasen:

1. Onderzoek: Nulmeting via literatuurstudie, interviews en analyse van lokale data.
2. Analyse: Inzicht in oorzaken, risicofactoren en groepsdynamiek.
3. Inzet: Begeleiding, voorlichting, activiteiten en netwerkoeverleggen.
4. (Tussen)evaluatie: Reflectie op effectiviteit, tevredenheid en samenwerking.

Resultaten en inzichten

Er zijn diverse risicogroepen jongeren in beeld. Ze zijn ingedeeld in een eerste en tweede schil op basis van betrokkenheid. De meeste jongeren worden via school gesignaleerd; daar is ook de grootste behoefte aan begeleiding.

Jongeren groeien op in een spanningsveld tussen thuiscultuur, schoolcultuur en peer group (vriendengroep), wat culturele botsingen kan veroorzaken. De wijk kent zowel sterke beschermende netwerken als risico's door criminele invloeden binnen diezelfde netwerken:

- Beschermend: Hechte gemeenschappen, betrokken ouders, ondernemers, religieuze en culturele netwerken.
- Risico: Wantrouwen richting overheid, spanningen tussen bevolkingsgroepen, armoede, schooluitval en criminele verleiding.

Ingezette interventies

- Basisscholen: Lesprogramma Kapot Sterk, training Citytrainer Junior en samenwerking met Team SportService.
- Voortgezet onderwijs: Voorlichting aan docenten, groepsactiviteiten zoals boksen en groepsscans met mentoren.
- Regionale samenwerking: Afstemming met scholen in Gorinchem na incidenten, gezamenlijke aanpak met regiogemeenten.
- Wijkactiviteiten: Jongereninitiatief voor voetbal in sporthal LACO ondersteund, met aandacht voor veiligheid en eigenaarschap.

Werkzame activiteiten in Leerdam-West

De samenwerking tussen het specialistisch jeugdwerk en zowel het veiligheidsnetwerk als het sociaal domein is actief, intensief en goed georganiseerd. De specialistisch jeugdwerker is aanwezig bij overleggen, werkt samen in trajecten, en is zichtbaar op scholen en in de wijk.

De specialistisch jeugdwerker is gestart met de volgende activiteiten die goed lijken te werken in Leerdam-West: aandacht, liefde en opbouw van vertrouwen; talentontwikkeling en gedragssturing; wekelijks face-to-face contact (liefst gekoppeld aan een activiteit), intensieve samenwerking met ouders, school en netwerk; aanwezigheid op straat en in de wijk; vroegsignalering (al op de basisschool); gebruik van bewezen methodieken uit het jongerenwerk en tenslotte lessen en workshops over groepsdruk, keuzes en straatcultuur.

Belangrijke samenwerkingsvormen

- Signaleringsstafel: Hier wordt het beeld van jongeren vanuit thuis, school en straat samengebracht. De specialistisch jeugdwerker speelt een centrale rol, vaak als enige met een volledig beeld van de jongere. De meeste casussen die hier besproken worden, vallen onder het specialistisch jeugdwerk.
- Jeugdoverleg: Gericht op bredere jeugdproblematiek zoals overlast en hangplekken. De specialistisch jeugdwerker levert input vanuit straatbeeld en wordt ingezet bij veiligheidszorgen, zoals bij de voetbalkooi in Leerdam-West.
- Oud & Nieuw-overleggen: In aanloop naar de jaarwisseling wordt extra ingezet op ambulante aanwezigheid, voorlichting en contact met jongeren over veiligheid en vuurwerk.
- Regionaal overleg met Gorinchem: Door spanningen tussen jongeren uit Leerdam en Gorinchem is samenwerking ontstaan met jongerenwerk The Mall en scholen in Gorinchem. Dit leidde tot begeleiding van jongeren uit Leerdam op het Vita College en gezamenlijke inzet bij dreigende incidenten.
- Schooljongerenwerk: De specialistisch jeugdwerker is meerdere keren per week aanwezig op Het Heerenlanden en De Joost. Hier wordt nauw samengewerkt met docenten, schoolleiding en leerlingen. De focus ligt op jongeren met veiligheids- en criminaliteitsrisico's, in aanvulling op het bredere bereik van regulier jongerenwerk.
- Samenwerking met het Sociaal Team: Door de gedeelde locatie in Leerdam is de samenwerking laagdrempelig en effectief. Casussen worden besproken, trajecten opgezet en geëvalueerd. De specialistisch jeugdwerker is goed ingebed in het netwerk.

Conclusie

De pilot specialistisch jeugdwerk in Leerdam-West is opgezet om te onderzoeken in hoeverre deze functie kan bijdragen aan de preventie van jeugdcriminaliteit. De specialistisch jeugdwerker heeft vier fasen doorlopen: onderzoek, analyse, inzet en evaluatie. Daarbij zijn jeugdgroepen in kaart gebracht, beschermende en risicofactoren geanalyseerd en effectieve interventies ingezet.

De aanpak richt zich op aansluiting bij de leefwereld van jongeren, zowel op school als op straat. Coaching, begeleiding en lesprogramma's worden ingezet om jongeren te

ondersteunen bij hun ontwikkeling. De vraag naar deze inzet groeit, wat wijst op de relevantie en effectiviteit van de aanpak.

De specialistisch jeugdwerker vervult een unieke rol tussen regulier jongerenwerk en gespecialiseerde jeugdzorg. De functie blijkt inderdaad onmisbaar in het dichten van het preventiegat en wordt breed gewaardeerd door jongeren, ouders, scholen en netwerkpartners. Deze tussenevaluatie bevestigt de meerwaarde van specialistisch jeugdwerk als structureel onderdeel van het preventie-, zorg- en veiligheidsnetwerk in Leerdam-West.

Vervolg

De raad heeft op 12 december 2023 besloten voor de pilot inzet specialistisch jeugdwerk Leerdam-West voor een periode van twee jaar ingaande 1 januari 2024. Vanwege de verlate start en langdurige uitval van de jeugdwerker, zal de pilot doorlopen tot 1 juni 2026. In het tweede kwartaal van 2026 volgt een eindevaluatie over de pilot en een voorstel over het vervolg.

Voor het college is hiermee de toezegging uit de Commissievergadering WOS d.d. 29 november 2023 afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

